

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_12_INOVACE_CJL_KDL_25

Digitální učební materiál

Sada: Komplexní jazykové a stylistické rozbor pro vyšší gymnázium

Téma: Jazykový rozbor – neumělecký text odborného stylu

Autor: Mgr. Dagmar Kadlecová

Předmět: Český jazyk

Ročník: 3.ročník VG

Využití: Studijní materiál určený pro procvičení a opakování učiva

Anotace: Materiál slouží k procvičení učiva z oblasti odborného stylu, morfologie a syntaxe.

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Rysy okupačního režimu

Léta 1939 – 45 představují jedno z nejdramatičtějších období novodobé historie, jež hluboce poznamenalo životy několika generací. Světem se přehnala válečná smršť dosud nevídaných rozměrů a v krátké době několikrát změnila politickou mapu i poměr sil mezi velmocemi. Evropská civilizace byla konfrontována s triumfujícím násilím, jež si nejen na frontách, ale i v hlubokém zázemí vyžádalo milióny lidských obětí. Jednotlivci i celé národy prožívali tragické otřesy a ocitali se na dějinných křižovatkách. Ve víru válečných událostí dozrával historický přelom: rozhodovalo se o budoucnosti evropských zemí a národů, a to na dlouhá desetiletí.

Součástí tohoto vývoje bylo i drama českého a slovenského národa, jež začalo již na podzim 1938. V září 1938 zpečetil mnichovský verdikt osud první československé republiky. Demokratický stát v srdci Evropy byl svými spojenci opuštěn a vydán na milost a nemilost Hitlerovu Německu.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1. Pojmenujte historické období mezi léty 1939-1945 z celosvětového hlediska?
2. Událost „mnichovský verdikt“ je známější pod názvem MNICHOVSKÁ DOHODA. Napište tento výraz dle pravidel českého pravopisu.
3. Zařadte text k funkčnímu stylu, určete jeho funkci a slohový postup a pojednejte o jazykových prostředcích užitých v textu.
4. Úkoly z morfologie
 - a) Určete jmenné kategorie:
Jednotlivci
Ve víru
ocitali se
dozrál
 - b) Určete slovní druh: jež, několikrát, nejen, to
 - c) Vyhledejte v textu stupňované tvary přídavných jmen a doplňte je zbývajících tvary.
 - d) U následujících přídavných jmen určete jejich druh, vzor a vytvořte druhý stupeň těchto přídavných jmen
novodobé-
v hlubokém –
tragické –
5. Úkoly ze syntaxe
Evropská civilizace byla konfrontována s triumfujícím násilím, jež si nejen na frontách, ale i

v hlubokém zázemí vyžádalo milióny lidských obětí.
 - a) Jakým skladebným útvarem je tento větný celek?
 - b) Kolika větami je souvětí tvořeno?
 - c) Určete vedlejší větu tohoto souvětí.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- d) Určete ve větě hlavní větné členy.
 - e) Vysvětli proč se v tomto souvětí píše před *ale* čárka.
6. Vysvětlete pravopis následujících jevů
- dějinných –
 - zpečetit –

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Řešení:

1. Pojmenujte historické období mezi léty 1939-1945 z celosvětového hlediska?
(druhá světová válka)
2. Událost „mnichovský verdikt“ je známější pod názvem MNICHOVSKÁ DOHODA. Napište tento výraz dle pravidel českého pravopisu.
(mnichovská dohoda – na místo oficiálních názvu některých dokumentů se velmi často používá spojení přídavného jména od jména města, kde se obsah projednával nebo byl schválen)
3. Zařadte text k funkčnímu stylu, určete jeho funkci a slohový postup a pojednejte o jazykových prostředcích užitých v textu.
(Odborný funkční styl, seznámení s fakty, odborný popis, spisovný jazyk, neutrální slovní zásoba, složitější větná stavba, užití slov cizího původu)
4. Úkoly z morfologie:
 - a) Určete jmenné kategorie:
Jednotlivci (1.p., č. mn., rod m., živ., vz. muž)
Ve víru (6.p., j.č., rod m., neživ., vz. hrad)
ocitali se (3. os., č. mn., čas minulý, vid nedokonavý, způsob oznamovací, rod činný)
dozrál (3. Os., j.č., čas minulý, vid dokonavý, způsob oznamovací, rod činný)
 - b) Určete slovní druh: jež, několikrát, nejen, to (zájmeno vztažné, číslovka neurčitá, spojka, zájmeno ukazovací)
 - c) Vyhledejte v textu stupňované tvary přídavných jmen a doplňte je zbývajících tvary.
(nejdramatičtějších – dramatické - dramatictější)
 - d) U následujících přídavných jmen určete jejich druh, vzor a vytvořte druhý stupeň těchto přídavných jmen
(novodobé – tvrdý, mladý, novodobější)
(v hlubokém – tvrdý, mladý, hlubší)
(tragické – tvrdý, mladý, tragičtější)

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

5. Úkoly ze syntaxe

Evropská civilizace byla konfrontována s triumfujícím násilím, jež si nejen na frontách, ale i v hlubokém zázemí vyžádalo milióny lidských obětí.

e) Jakým skladebným útvarem je tento větný celek? (Souvětí podřadné)

f) Kolika větami je souvětí tvořeno? (dvěma větami)

g) Určete vedlejší větu tohoto souvětí. (přívlastková)

h) Určete ve větě hlavní větné členy.

Evropská – přívlastek shodný, civilizace – podmět, byla konfrontována – přísudek, s triumfujícím – přívlastek shodný, násilím- předmět

e) Vysvětli, proč se v tomto souvětí píše před *ale* čárka. (Příslovečná určení místa v poměru stupňovacím)

6. Vysvětlete pravopis následujících jevů

dějinných – (zdvojené souhlásky se objevují u odvozených slov, jejichž kořen či základové slovo má písmeno n před koncovkou a přípona má tvar -ní nebo -ný)

zpečetit – (vyjadřuje dokončení děje)